

Melissa Depraetere

Viceminister-president van de Vlaamse
Regering en Vlaams minister van Wonen,
Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd
T 02 552 69 00
kabinet.depraetere@vlaanderen.be

De heer Julien Damilot
De heer James Matthys-Donnadieu
Elia Transmission Belgium
Keizerslaan 20
1000 Brussel

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk	bijlagen
vragen naar/e-mail		20250926-751	
Arnout Pieters		telefoonnummer	datum
arnout.pieters@vlaanderen.be			

Betreft: Consultatie federaal ontwikkelingsplan Elia.

Geachte heer Damilot,
Geachte heer Matthys-Donnadieu,

In het kader van de lopende consultatieperiode op het federaal ontwikkelingsplan stuur ik bij deze een gecoördineerd antwoord vanuit Vlaanderen. De feedback bevat zowel algemene punten als specifieke input op de kwantitatieve data van het Excelbestand¹ dat Elia in kader van de consultatie op haar website heeft gepubliceerd. Deze data vormen de assumpties over de toekomstige energievraag per energiedrager en per sector.

Deze brief is een aanvulling op de technische gegevensuitwisseling die eerder plaatsvond tussen het Vlaams Energie- en Klimaatagentschap (VEKA) en Elia met betrekking tot het Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) waarvan de recentste versie werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 18 juli 2025. Niet tegenstaande vormt het VEKP nu ook het centrale uitgangspunt voor deze gecoördineerde Vlaamse reactie op de voorgelegde scenario's van Elia. Het VEKP bevat namelijk de actuele en relevante beleidslijnen en –doelstellingen op het vlak van energie en klimaat, met daarin de nodige cijfermatige uitgangspunten voor 2030 aangaande de relevante thema's uit de consultatie. Het VEKA heeft samen met Vlaamse actoren kennisgenomen van de scenario's met datagedreven onderbouwing in het kader van de consultatie, met bijzondere aandacht voor de thema's die het meeste raakvlak hebben met de Vlaamse beleidsdomeinen. We stellen de systematische en

¹ https://www.elia.be/-/media/project/elia/elia-site/public-consultations/2025/20250718_public-consultation-on-scenarios-and-data-for-energy-consumption-and-supply-evolution/subject/consultation_excel_18072025_subject_to_public_consultation.xlsx

gedifferentieerde aanpak van de scenario's op prijs. Bij de opmerkingen die hieronder nader worden toegelicht, dient het BASE-scenario telkens als uitgangspunt.

Algemene opmerkingen

Een eerste bemerking betreft de nood aan investeringen. Er wordt beleidsmatig op diverse niveaus en in de elektriciteitssector, actief gewerkt aan het ontwikkelen van flexibiliteit(sdiensten) (bv. Time of Use tarieven, dynamische prijscontracten, technische – en marktflexibiliteit) om piekbelasting van het net te vermijden. Dankzij flexibiliteit wordt het net efficiënter benut en kunnen investeringen uitgesteld dan wel (deels) afgesteld worden. Omdat het aannemelijk is dat in de toekomst de technische - en gedragseffecten van flexibilisering verder zullen evolueren, is het nuttig om die in te calculeren bij toekomstige netuitbreidingen.

De problematiek rond laattijdige aansluitingen van bedrijven op het elektriciteitsnet is voor mij een groeiende zorg die nauw samenhangt met structurele congestie op de koppelpunten tussen transmissie- en distributienetten. Deze koppelpunten vormen de schakel waarlangs energie van het hoogspanningsnet naar het fijnmazigere distributienet wordt overgedragen. Wanneer deze punten onvoldoende capaciteit hebben, ontstaan er bottlenecks die de aansluiting van nieuwe of uitbreidende bedrijven ernstig vertragen wat directe gevolgen heeft voor de economische ontwikkeling en de energietransitie. Gezien de toenemende vraag naar elektriciteit, onder meer door elektrificatie van industrie en mobiliteit, is het van cruciaal belang dat deze koppelpunten tijdig en structureel worden versterkt. Scenario's voor netontwikkeling moeten deze versterkingen expliciet meenemen om toekomstige knelpunten te vermijden.

Daarbij is ook een robuust en toekomstgericht uitgebouwd hogerliggend transmissienet essentieel om de groeiende capaciteit op het distributienet mogelijk te maken. Recente communicatie van netbeheerders bevestigt dat meerdere zones reeds kampen met netcongestie, en de verwachting is dat deze situatie zich verder zal uitbreiden indien er geen doortastende maatregelen worden genomen. Voor bedrijven die aangesloten zijn op het distributienet is het hoogspanningsnet immers een onmisbare ruggengraat: zonder voldoende capaciteit op het transmissieniveau kunnen ook zij niet rekenen op tijdige of voldoende versterking, zelfs al zou het distributienet voldoende sterk zijn gedimensioneerd. In dit kader rust er een duidelijke verantwoordelijkheid om proactief te handelen en zo te vermijden dat de energietransitie wordt vertraagd of zelfs gehinderd. Alleen door voldoende en tijdige investeringen en een gecoördineerde aanpak kunnen we de noodzakelijke infrastructuur garanderen die de economische groei en de klimaatdoelstellingen ondersteunt.

Verder is het van groot belang om tijdig en transparant te communiceren over de impact van Elia's geplande netinvesteringen op de toekomstige nettatarieven. Hoewel Elia aangeeft dat markt- en beleidsontwikkelingen het moeilijk maken om het effect van de investeringen op de nettatarieven te voorspellen, is een tariefaanpassing aannemelijk als gevolg van de nodige investeringen. Gezien de maatschappelijke impact daarvan, vooral voor huishoudens en bedrijven, vraagt de Vlaamse overheid om duidelijke input op dit vlak.

Het huidige Large Scale-scenario van Elia houdt rekening met nieuwe nucleaire capaciteit in Vlaanderen vanaf 2040. Volgens bepaalde studies zouden SMR's ook voordien al commercieel beschikbaar kunnen zijn. Om die reden lijkt het aangewezen dat Elia de commerciële evoluties van nabij opvolgt en er desgevallend ook rekening mee houdt in capaciteitsplanning.

Technische opmerkingen

Assumpties bij PV en wind

De assumpties over solar PV en onshore wind in het BASE-scenario zijn in lijn met de verwachtingen van Vlaanderen op dit vlak.

Assumpties in de residentiële sector

We wensen een eerste bedenking te maken bij de assumpties over de **verwarming van gebouwen** (ofwel 'Space heating useful energy demand'). We merken een daling op in de energievraag bij nieuwbouw en renovaties. Het is echter niet aannemelijk dat de energievraag in nieuwbouwwoningen en gerenoveerde huizen afneemt in de tijd. Bij nieuwbouw verwachten we bijvoorbeeld dat de vraag constant blijft voor alle jaartallen en eerder rond de 30 kWh/m² ligt. De voornaamste reden hiervoor is het feit dat de EPB-eisen voor nieuwbouw niet meer verstrengd zijn voor nieuwbouw vanaf 2021. Verder lijkt ons het verschil in 2021 tussen bestaande woningen en nieuwbouwwoningen te klein (respectievelijk 70 kWh/m² en 62 kWh/m²).

In de tabel met de **verwarmingstechnologieën** (ofwel 'Heating technologies') willen we graag een kleine aanpassing brengen aan enkele percentages. Wat betreft de elektrische boilers in het BASE-scenario lijkt het ons logischer om onderstaande percentages aan te nemen. De verklaring is het volgende: volgens de REG-enquête² van het VEKA zou 9% van de woningen elektriciteit als hoofdverwarming hebben, exclusief warmtepompen. Door het wegvallen van de voordelen van het exclusief nachttarief verwachten we dat alle huizen (uitgezonderd appartementen) met elektrische verwarming tegen 2030 veranderd zullen zijn naar lucht-lucht warmtepompen gezien de hogere energie-efficiëntie en de korte terugverdientijd. Om die reden verwachten we een relatief sterke daling in 2030 ten opzichte van 2021 in het aandeel elektrische boilers. In verdere jaren verwachten we een minder sterke daling.

Elektrische boilers		
2021	2030	CONFIDENTIAL
9%	3%	CONFIDENTIAL

Wat betreft het aantal warmtepompen was er op basis van EPB-data sprake van slechts 2% in 2021 (exclusief lucht-lucht warmtepompen) in plaats van de geschatte 8% van Elia in het BASE-scenario. In 2030 verwachten wij 290.000 extra warmtepompen waardoor er 9% moet bijgeteld worden op de 2% in 2021 (290.000 warmtepompen voor 3,1 miljoen huishoudens leidt tot een extra 9%). Als we lucht-lucht warmtepompen zouden meetellen, komen we op 17% warmtepompen in 2030. Indien we de effecten van de Vlaamse taxshift mee in rekening brengen, verwachten we 400.000 warmtepompen bij in 2030 in plaats van 290.000. Dat zou leiden tot 20% warmtepompen in totaal in 2030.

CONFIDENTIAL

² Rationeel Energiegebruik- enquête = een tweejaarlijkse bevraging om na te gaan in hoeverre de Vlamingen zich bewust zijn van het belang van rationaal energiegebruik.

Warmtepompen			CONFIDENTIAL
	2021	2030	
Referentie scenario	2% (excl. LL)	11% (excl. LL)/ 17% (incl. LL)	
Scenario incl. VL taxshift	2%	20% (incl. LL)	
Hoog scenario	2%	25%	

Assumpties in de niet-residentiële/tertiaire sector

De opmerkingen over verwarming van gebouwen in de residentiële sector (zie hierboven) gelden grotendeels ook voor de niet-residentiele gebouwen. De weergegeven daling – meer dan een halvering – van de energievraag bij nieuwbouw lijkt niet logisch. Verder lijkt de energievraag bij bestaande gebouwen (een constante van 83 kWh/m²) realistisch. Op basis van EPC data/niet-residentieel komen wij uit op 77 kWh/m² wat dus slechts 6 kWh/m² verschilt.

Wat betreft de **totale energievraag voor verwarming** komen we op basis van de energiebalans uit op 19 TWh in 2021 (methodiek: totale energievraag niet-residentieel minus elektriciteit). De energievraag in 2023 komt volgens zelfde methodiek neer op ongeveer 16,6 TWh. Dit is lager dan hetgeen men projecteert voor 2030. Het gaat natuurlijk slechts over beperkte data, maar het is aannemelijk dat de daling al sneller begint. In de eerste 10 jaar daalt die nu maar met 0,8 TWh en in de laatste 10 jaar met 3,4 TWh. De logische beweging zou eerder omgekeerd zijn waarbij de laatste besparingen de moeilijkste zijn en de daling aan het einde zich trager voltrekt.

Wat betreft de onderverdeling van gebruikte **verwarmingstechnologieën** voor ruimteverwarming ('Share of useful energy demand for space heating per technology') is er uit de EPC data/niet-residentieel een analyse gemaakt op basis van EPC's met maar één opwekker. Deze cijfers verschillen echter met de data van Elia. De cijfers op basis van onze berekeningen zijn als volgt:

Verwarmingstechnologieën	Percentage
Warmtepomp	15,9%
Opwekkers op aardgas	71,6%
Opwekkers op propaan/butaan	0,3%
Opwekkers op stookolie	7,8%
Opwekkers op biomassa	0,1%
Elektrische weerstandsverwarming	2,8%
Restwarmte	0,6%
Externe warmtelevering	0,8%

Assumpties in de transportsector

Globaal genomen veronderstellen we net als Elia in de komende jaren een verschuiving (*modal shift*) naar duurzamere verplaatsingsmodi, zoals openbaar vervoer, fietsen en deelmobiliteit, wat resulteert in een reductie van de voertuigkilometers afgelegd over de weg. Daarnaast gaan we ook uit van een sterke toename van elektrische voertuigen, vooral in het personenwagensegment. De evoluties die we verwachten op het vlak van de gereden voertuigkilometers en de vergroening van de voertuigenvloot verschillen echter op enkele punten van de veronderstellingen die door Elia gemaakt worden.

In het Excelbestand die door Elia werd voorgelegd ter consultatie hebben we een paar bemerkingen bij het tabblad '1.3 National Transport'.

Bij het hoofdstuk '**Transport need evolution**' heeft Elia gebruik gemaakt van een studie van het Federaal Planbureau³ als basis voor de aannames over de transportvraag ('passenger transport demand' en 'freight transport demand'). Die studie dateert echter van mei 2024 en was nog gebaseerd op het ontwerp-NEKP 2021-2030. Intussen is er een definitief NEKP 2021-2030 in opmaak, met andere aannames en cijfers dan in het ontwerpplan. De studie van het Federaal Planbureau is dus niet langer actueel.

Hoewel het definitieve NEKP 2021-2030 nog gecompileerd wordt, werden de definitieve deelplannen van de gewesten wel al finaal goedgekeurd en gepubliceerd. Voor Vlaanderen werd het definitieve Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP) 2021-2030 goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 12 september 2025. Het definitieve plan is online⁴ beschikbaar.

De studie van het Federaal Planbureau houdt nog geen rekening met enkele nieuwe aannames die gemaakt werden in het definitieve VEKP:

Het definitieve VEKP veronderstelt voor het licht vervoer in Vlaanderen een daling van het aantal afgelegde kilometers over de weg met minimaal -4% in 2030 ten opzichte van 2015.

Het definitieve VEKP veronderstelt voor het zwaar vervoer in Vlaanderen een maximale toename van +13% van het aantal afgelegde kilometers over de weg in 2030 ten opzichte van 2015.

In lijn met het hoofdstuk '**Regionalisation of electric vehicles**' wordt er in het VEKP een inschatting gemaakt van het aantal elektrische voertuigen in de totale vloot. Voor de personenwagens lijken die aannames het meest aan te sluiten bij het MOL-scenario van Elia.

Voertuigtype	Brandstof	2030	CONFIDENTIAL
Car	BEV	970.914	

³ [Energievooruitzichten van België bij aangekondigd beleid | Federaal Planbureau](#)

⁴ [definitief Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030](#)

Car	PHEV	306.693	CONFIDENTIAL
Ldv	Electric	44.713	
Heavy duty trucks	Electric	7.677	
Buses	Electric	2.502	

Aandachtspunten

Merk op dat het definitieve VEKP alleen prognoses bevat tot en met 2030. Bovenstaande aannames voor vlootaantallen na 2030 worden in de komende maanden nog verder op punt gezet en dus mogelijk gewijzigd.

Het VEKP bevat slechts één 'with additional measures' scenario. De prognoses in het definitieve VEKP gaan ervan uit dat alle maatregelen aangekondigd in het plan daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Merk op dat bovenstaande opmerkingen alleen betrekking hebben op de sector 'nationaal transport' uit de documenten voorgelegd ter consultatie. Voor het internationale transport worden op Vlaams niveau geen prognoses opgemaakt.

Merk op dat Elia geen toename van biobrandstoffen veronderstelt. In de doorrekeningen voor het VEKP werd echter rekening gehouden met de bijmenging van biobrandstoffen volgens volgend groeipad: 8,95% in 2020-2021; 9,25% in 2022; 9,55% in 2023; 9,8% in 2024; 10% in 2025; 10,2% in 2026 en 12,65% in 2027-2030. De bevoegdheid inzake de bijmengverplichting voor biobrandstoffen in transport ligt op het federale niveau.

Mocht u vragen hebben naar aanleiding van bovenstaande, zijn wij uiteraard beschikbaar voor nadere uitleg en dialoog.

Met vriendelijke groeten,

Getekend door: Melissa Depraetere (Sign
Getekend op: 2025-09-30 10:57:48 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

Depraetere Melissa Vlaamse
overheid

Melissa Depraetere

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Wonen, Energie en Klimaat,
Toerisme en Jeugd